

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Gospodarki Narodowej

Data posiedzenia: 26 maja 2009 r.

Nr posiedzenia: 141

Posiedzeniu przewodniczył: senator Jan Wyrowiński – przewodniczący komisji.

Porządek posiedzenia: 1. Informacja na temat sytuacji dużych zakładów przemysłowych w związku ze wzrastającymi kosztami zakupu energii elektrycznej.

- W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Dorota Arciszewska-Mielewczyk, Grzegorz Banaś, Stanisław Bisztyga, Jan Dobrzyński, Tadeusz Gruszka, Witold Ideczak, Stanisław Iwan, Stanisław Jurcewicz, Kazimierz Kleina, Stanisław Kogut, Krzysztof Majkowski, Antoni Motyczka, Andrzej Owczarek, Eryk Smulewicz, Jacek Swakoń, Marek Trzciniński, Jan Wyrowiński,
- zaproszeni goście:
 - Ministerstwo Skarbu Państwa:
 - sekretarz stanu Jan Bury,
 - Ministerstwo Gospodarki:
 - podsekretarz stanu Joanna Strzelec-Łobodzińska,
 - zastępca dyrektora Departamentu Energetyki Tomasz Dąbrowski,
 - radca ministra w Departamencie Energetyki Mariola Linkiewicz,
 - Ministerstwo Finansów:
 - zastępca dyrektora Departamentu Gospodarki Narodowej Grażyna Kozłowska-Plewa,
 - zastępca dyrektora Departamentu Podatku Akcyzowego i Ekologicznego Mieczysław Grzebulski,
 - Urząd Regulacji Energetyki:
 - prezes Mariusz Swora,
 - dyrektor Departamentu Taryf Tomasz Kawalak,
 - zastępca dyrektora Departamentu Promowania Konkurencji Zofia Janiszewska,
 - Agencja Rozwoju Przemysłu SA:
 - wicedyrektor Departamentu Innowacyjnej Gospodarki Mirosław Semczuk,
 - Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
 - starszy specjalista w Departamencie Analiz Rynku Aneta Gryglewicz,
 - Towarowa Giełda Energii SA:
 - prezes Grzegorz Onichimowski,
 - Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu:
 - przewodniczący Henryk Kaliś,
 - wiceprzewodniczący Daniel Borsucki,
 - Towarzystwo Obrotu Energią:
 - dyrektor biura Marek Kulesa,
 - Polska Grupa Energetyczna SA:

- dyrektor Departamentu Handlu Andrzej Walczak,
- Vattenfall Poland sp. z o.o.:
 - dyrektor Departamentu ds. Regulacji i Rozwoju Rynku Janusz Bill,
- Enea SA:
 - p.o. prezesa Piotr Koczorowski,
- Energa SA:
 - prezes Mirosław Bieliński,
- Tauron Polska Energia SA:
 - pełnomocnik zarządu Marek Wiącek,
- RWE Polska SA:
 - członek zarządu Janusz Moroz,
 - dyrektor ds. regulacji i modelu rynku Wojciech Graczyk,
- Huta Stali Jakościowych SA w Stalowej Woli:
 - prezes Wincenty Likus,
- Impexmetal SA:
 - przewodniczący rady nadzorczej Arkadiusz Krężel,
- Urząd Miejski w Stalowej Woli:
 - prezydent Andrzej Szlęzak,
 - podinspektor w kancelarii prezydenta miasta Kasper Bosek,
- Podkarpacki Urząd Wojewódzki:
 - główny specjalista w Gabinetzie Wojewody Małgorzata Onyszkiewicz-Majka,
- Krajowa Izba Gospodarcza:
 - specjalista ds. upowszechniania i promocji Katarzyna Dwórznik,
- Business Centre Club:
 - ekspert Mirosław Barszcz,
- Instytut Sobieskiego:
 - ekspert Marek Dietl.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Problemy polskich zakładów przemysłowych związane ze wzrostem cen energii elektrycznej przedstawił prezes Urzędu Regulacji Energetyki Mariusz Swora. Według przekazanej informacji przemysłowi odbiorcy energii, w szczególności tzw. energochłonni, zużywają 10% energii elektrycznej sprzedawanej odbiorcom końcowym. Dla połowy tych odbiorców energia elektryczna stanowi ok. 20–30% kosztów prowadzonej działalności, a z uwagi na postępujący regres gospodarczy, przychody uzyskiwane z produkcji podstawowej nie wystarczają na pokrycie kosztów zaopatrzenia w nośniki energii. W drastycznych przypadkach sytuacja przyczyniła się do zwolnień pracowników i zamykania nierentownej działalności. Prezes URE poinformował również o podejmowanych przez niego działaniach, tj. o monitorowaniu powyższego zjawiska, wystąpieniu do prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz wydaniu komunikatów wzywających przedsiębiorstwa energetyczne do zmiany polityki cenowej wobec odbiorców przemysłowych oraz renowacji kontraktów. Zdaniem prezesa Mariusza Swory jednym ze sposobów poprawienia sytuacji byłoby wprowadzenie obowiązkowego obrotu giełdowego dla wytwórców energii elektrycznej oraz wyposażenie prezesa URE w niezbędne dla skutecznego kontrolowania rynku uprawnienia.

Dyrektor biura Towarzystwa Obrotu Energią Marek Kulesa przedstawił przyczyny wzrostu cen energii elektrycznej na początku 2009 r. Są to m.in. wzrost cen węgla, utrzymywanie obowiązku zatwierdzania taryf w segmencie gospodarstw domowych, potrzeby inwestycyjne oraz niewystarczające limity pozwoleń na emisję CO₂. Według Towarzystwa Obrotu Energią, aby poprawić konkurencyjność i efektywność na rynku energii elektrycznej, konieczne jest m.in. pełne uwolnienie cen energii, opracowanie jednolitej procedury zmiany sprzedawcy energii oraz jednolitego wzoru tzw.

generalnej umowy dystrybucyjnej umożliwiającej dostęp stronom trzecim do sieci elektroenergetycznych, urynkowanie handlu węglem oraz zmiana formy opodatkowania energii. Przedstawiciel TOE negatywnie odniósł się do pomysłu utworzenia obligatoryjnej giełdy energii.

Przewodniczący Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu Henryk Kaliś omówił m.in. wpływ kosztów energii na konkurencyjność polskiego przemysłu i skutek przyjętych w minionych latach regulacji (np. konsolidacja pionowa, rozwiązanie kontraktów długoterminowych w energetyce). Nadmienił, że brak rozwiązań systemowych dla energochłonnych branż polskiego przemysłu jest jednym z powodów mniejszej konkurencyjności tych podmiotów w stosunku do innych państw unijnych. W Niemczech np. przedsiębiorstwa energochłonne są wspierane przez rząd poprzez m.in. zwolnienie z podatku akcyzowego. Henryk Kaliś przedstawił oczekiwania odbiorców energii, dotyczące przede wszystkim likwidacji barier formalnych i stworzenia warunków umożliwiających dostęp do obrotu hurtowego odbiorcom przemysłowym, umożliwienia samodzielnego dostosowywania zawartych kontraktów rynkowych do zmian przewidywanego poboru oraz jak najszybszej zmiany ustawy – Prawo energetyczne, co umożliwiłoby powyższe działania.

Prezes Towarowej Giełdy Energii SA Grzegorz Onichimowski przedstawił obecne funkcjonowanie rynku energii w Polsce. Zaznaczył m.in. że w wyniku przeprowadzonej konsolidacji pionowej nastąpiła silna koncentracja firm energetycznych, ograniczająca konkurencyjność rynku. Rynek energii jest obecnie rynkiem wytwórców z dominującą pozycją największych grup energetycznych, umożliwiającą kreowanie wysokich cen energii, nierówny dostęp do energii oraz sztuczne ograniczanie podaży energii na rynku. Sposobem na rozwiązanie powyższej sytuacji jest jak najszybsze utworzenie w Polsce przejrzystego, płynnego rynku energii elektrycznej w oparciu o giełdę energii. Podobne rozwiązania są sprawdzone i funkcjonują praktycznie we wszystkich krajach dawnej UE.

Dr Mirosław Barszcz z Business Centre Club wskazał m.in. na wpływ polityki podatkowej na kondycję przedsiębiorstw energochłonnych. Dr Marek Dietl z Instytutu Sobieskiego omówił wyniki badań naukowych dotyczących czynników mających wpływ na wysokość marż cenowych w energetyce.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Skarbu Państwa odniósł się do przedstawionych problemów. Poinformował, że na nie najlepszą sytuację na rynku energii elektrycznej wpłynęło wiele czynników, w tym m.in. brak prywatyzacji sektora i związanych z tym inwestycji, wieloletnie umowy społeczne pociągające za sobą ogromne koszty restrukturyzacyjne oraz funkcjonowanie w energetyce spółek niezwiązanych z tą branżą (np. hotele, placówki medyczne, informatyczne czy firmy transportowe). Podkreślił, że w najbliższych latach zaczną funkcjonować giełdowy rynek energii oraz zostanie rozpoczęta budowa elektrowni jądrowej, co przyczyni się do większej podaży energii. Nadmienił również, że w niedługim czasie zostaną zakończone prace nad nowelizacją prawa energetycznego oraz ustawą o efektywności energetycznej.

W dyskusji senatorowie nawiązywali m.in. do kadrowej polityki rządu w spółkach energetycznych, do realizacji krajowej strategii energetycznej, do podejmowanych działań mających na celu obniżenie kosztów funkcjonowania polskich, w szczególności energochłonnych przedsiębiorstw.

Odpowiedzi na pytania senatorów udzielał minister Jan Bury oraz przedstawiciele firm wytwarzających i dystrybuujących energię.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.